

# FONETIKA A FONOLÓGIA – Zvukové javy reči

Čo je jazyk? .....

Čo je reč? .....

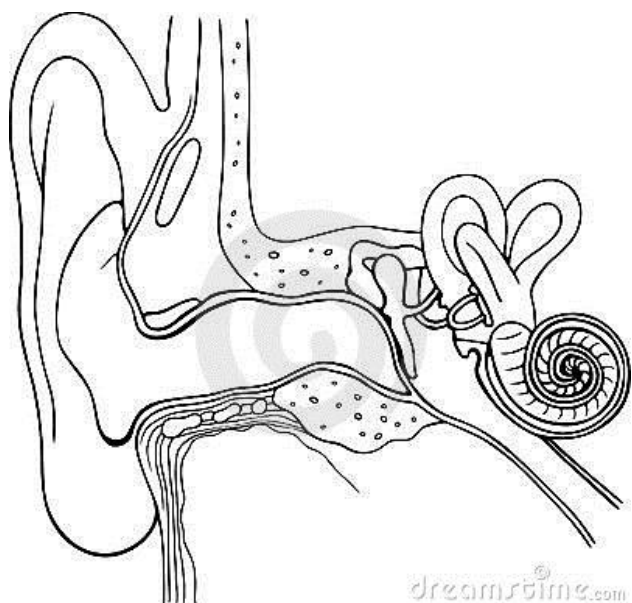
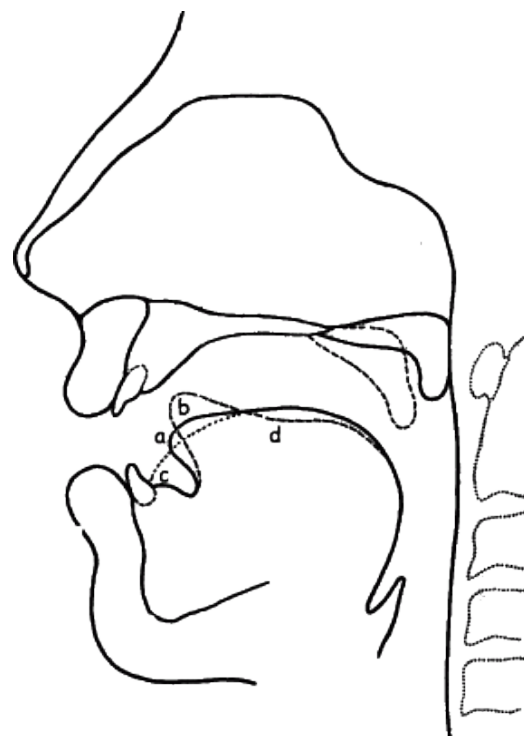
**FONETIKA (foné – zvuk)** opisuje tvorenie zvukov reči rečovými orgánmi, napr. v dutinách (nosová, ústna, hrdlová), hlasovými orgánmi (hrtan, hlasivky), vlastnými artikulačnými orgánmi (jazyk, čelusť, zuby, podnebia, pery). Jednotkou fonetiky je HLÁSKA.

Ako vzniká reč? .....

.....

.....

Pomenujte rečové a sluchové orgány na obrázkoch.



**FONOLÓGIA** si všima fungovanie zvukov ľudskej reči v praxi pri používaní jazyka. Usiluje sa odhaliť zákonitosti, podľa ktorých sa uzatvárajú zo zvukov slová a tvary. Skúma zvukové javy reči. Jej základnou jednotkou je FONÉMA (rozlišuje význam).

**Intonácia** .....

.....

**Hláska** .....

.....

*Ako rozdelujeme hlásky?* .....

.....

### **Zvukové javy reči:**

- TÓNOVÁ MODULÁCIA – melódia, výška hlasu
- SILOVÁ MODULÁCIA - prízvuk, dôraz, citový dôraz (emfáza)
- ČASOVÁ MODULÁCIA – rytmus, tempo reči, prestávka, kvantita
- KVANTITATÍVNA MODULÁCIA – zafarbenie/farba hlasu (timbre)

*Čo je fonetická transkripcia?*

.....

*Aký slovník sa zaoberá správnou výslovnosťou?*

.....

*Transkripčne zapíšte nasledovné vety.*

*„Nemohli ma natoľko klamať zmysly. Bola to ona, moja Malka, lebo som ju poznal po hlase a po vôni tela.*

*Stála nado mnou ako anjeli. Akiste bola len v košielke, nuž nočný chlad sa pravdepodobne prelieval po jej nahých plieckach, ktoré sa mohli belieť vo hviezdnom svetle ako lupene vodného kvietka.“*

*(F.Švantner – Malka)*